

خصوصیات روان‌سنجی پرسشنامه پنج عامل شخصیت برای کودکان-فرم کوتاه (BFQ-C-SF)

اکبر عطادخت^۱، بهمن زردی گیگلو^۲، حدیثه لاله^۳

تاریخ پذیرش: 1397/02/22

تاریخ وصول: 1396/09/03

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی خصوصیات روان‌سنجی پرسشنامه پنج عاملی شخصیت برای کودکان-فرم کوتاه بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان پایه‌های تحصیلی ششم، هفتم، هشتم و نهم شهرستان اردبیل تشکیل می‌داد. از این میان 000 نفر نمونه به روش خوشه‌گیری چندمرحله‌ای انتخاب شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه پنج عامل شخصیت برای کودکان-فرم کوتاه (مارکوس و کوکینوس، 7777) و پرسشنامه شخصیت آیزنک-فرم کودکان و نوجوانان (5555) استفاده شد. جهت بررسی پایایی پرسشنامه از ضریب همسانی درونی و جهت بررسی روایی پرسشنامه از روایی همگرا، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده شد. نتایج حاصل از ضریب همسانی درونی نشان داد که این مقیاس از پایایی مناسبی برخوردار است (هوشیاری 0/55، عقلانیت/گشودگی 0/77، پذیرش 0/22، بی‌ثباتی هیجانی 0/88، برون‌گرایی/انرژی 0/33). نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پنج عامل هوشیاری، عقلانیت/گشودگی، پذیرش، بی‌ثباتی هیجانی و برون‌گرایی/انرژی 66/77 درصد از واریانس کل را تبیین می‌کنند. نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که این مقیاس از برازش مناسبی برخوردار است (CFI=0/66، TLI=0/55، RFI=0/44 و RMSEA=0/777)؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت این پرسشنامه ابزار مناسبی جهت ارزیابی مدل پنج عاملی شخصیت در کودکان و نوجوانان است.

واژگان کلیدی: پنج عامل شخصیت کودکان (BFQ-C-SF)، پایایی، روایی، دانش آموزان

1. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی
2. کارشناس ارشد، روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی (نویسنده مسئول) bahmanzardi@gmail.com
3. کارشناس ارشد، روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه سمنان

مقدمه

شخصیت پیش‌بین قدرتمند بسیاری از رفتارها و رویدادهای مهم زندگی است. رویکردهای طول عمری نسبت به مطالعه شخصیت و بروندهای مهم زندگی به‌طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد و به ما در فهم رویدادهای مرتبط با شخصیت فرد کمک می‌کند. هر یک از کودکان از لحاظ فعالیت و واکنش‌هایشان با بقیه، اعم از بزرگسالان و حتی کودکان هم سن و سال خود متفاوت است. این تفاوت‌های فردی تازه ظهور، دوره‌های رشدی را شکل می‌دهند و پایه و اساسی برای رشد شخصیت در بزرگسالی فراهم می‌کند. اگرچه تفاوت‌های فردی در کودکی به لحاظ سنتی با عنوان خلق و خو مورد بررسی قرار گرفته است، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد تفاوت‌های فردی کودکان و بزرگسالان را می‌توان با مدل پنج‌عاملی بررسی کرد (شینر و دیانگ، 3333؛ لایدر، فرویت و کانستابل^۱، 7777). در حالی که پیشینه‌های زیادی در خصوص رابطه شخصیت کودک با پیامدهای مهم در زندگی آتی وجود دارد، فاصله‌دانشی مهمی وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد. همچنین، مهم است که این امر مورد بررسی قرار گیرد که چگونه اوقات گذرانده شده در مدرسه بر رفتار و تحول آینده ما تأثیر می‌گذارد (نیو^۲ و همکاران، 2666). تفاوت‌های فردی در سنین اولیه به شکل‌گیری تجربیات زندگی کودکان کمک می‌کند؛ همچنین شیوه پاسخ‌دهی کودک به محیط را تحت تأثیر قرار می‌دهد (گایو^۳، 1111). شخصیت نقش مهمی در رویارویی افراد در سرتاسر زندگی، مخصوصاً در کودکی دارد. شواهدی وجود دارد که شخصیت ممکن است پیش‌بین قدرتمند ارزیابی در مطالعات پیامدهای رشدی کودکان باشد و در بررسی مسائلی مانند سازگاری، رفتارهای بزهکارانه، اختلالات سلوک و رفتارهای خطرآفرین مفید باشد (ارلر، ایوانز و مک‌گی^۴، 9999).

سازگاری نامناسب در طول مراحل رشدی تأثیرات منفی بلندمدتی بر پیامدهای زندگی مانند سازگاری اجتماعی و خانوادگی و اختلالات رشدی دیگر دارد (هینشاو و لی^۵، 3333). تحقیقات نشان می‌دهد که بین رفتار و بعضی از اختلالات مانند خشونت، اختلالات

-
1. Laidra, Fruyt & Konsrabel
 2. Nave
 3. Gaio
 4. Ehrler, Evans & McGhee
 5. Hishaw & li

هیجانی و رفتاری، بد رفتاری با کودک، مصرف مواد، بزهکاری و مشکلات یادگیری رابطه وجود دارد (ماش و بارکلی^۱، 3333).

شخصیت همچنین بر در معرض خطر بودن کودکان در برابر رفتارهای ناسازگارانه و آسیب‌های روانی تأثیر دارد (اینگرام و پرایس^۲، 1111). ویژگی‌های شخصیتی کودکان با آسیب‌های روانی ارتباط دارد و مدت، پیامدهای درمانی و فرسودگی را در کودکان دارای اختلال خوردن پیش‌بینی می‌کند. برای مثال، نتیجه پژوهش هارتمن، زاجا، ریف و هیلبرت^۳ (0000) نشان داد کودکان دارای اختلال کنترل خوردن، خودجتهی و همکاری کمتری را در مقایسه با کودکان فاقد اختلال کنترل نشان می‌دادند. همچنین در این پژوهش، کودکان دارای اختلال کنترل نیز ویژگی شخصیتی تکانشی بیشتری نشان می‌دادند. پژوهش‌های دیگر نیز نشان می‌دهند که توافق کم و هوشیاری پایین و از طرف دیگر، روان رنجور خویی بالا پیش‌بین‌های اختلالات برون‌سازی در کودکان هستند (دی پاو و مرویدل^۴، 0000؛ لوجینوا و اسلوبودسکایا^۵، 6666). نتایج پژوهش آترونی^۶ و همکاران (6666) نشان داد که کودکانی که هیجان منفی بیشتر و کنترل مؤثر کمتری دارند، بیشتر مستعد قربانی پرخاشگری رابطه‌ای هستند. نتایج پژوهش گرام و ون کولانی^۷ (9999) نشان داد که بین ویژگی شخصیتی کنترل گری ضعیف و پرخاشگری رابطه وجود دارد. در همین راستا افراد دارای کنترل ضعیف بیشتر اختلالات برون‌سازی و افراد دارای کنترل بیش از حد اختلالات درونی سازی نشان می‌دهند (آکس^۸ و همکاران، 7777؛ شالت، وان لیشوت و دویت^۹، 5555). نتایج پژوهش رابین^{۱۰} و همکاران (5555) نشان داد که کودکانی که تنظیم هیجانی ضعیفی داشتند و گوشه‌گیری بیشتری داشتند بیشتر احتمال داشتند تا اختلالات درونی‌سازی را بروز دهند، در حالی که کودکانی که از لحاظ اجتماعی تنظیم هیجانی ضعیفی داشتند گرایش به بروز اختلالات برون‌سازی داشتند.

1. Mash & Barkley
2. Ingram & Price
3. Hartman
4. De Pauw & Merviedel
5. Loginova & Slobodskaya
6. Atheron
7. Grumm & Von Collani
8. Akse
9. Scholte, Van Lieshout & Wit
10. Rubin, Coplan, Fox & Calkins

اختلالاتی همچون ADHD، اختلالات رفتار اخلاص برانگیز مثل اختلال نافرمانی - لجاجزی و اختلال سلوک و اختلالات درون‌سازی مثل اضطراب و افسردگی جنبه‌هایی از شخصیت را نشان می‌دهند (وری^۱، 1111). بارکلی (3333) پیشنهاد می‌کند که ADHD به زبان ساده نمایانگر پایین بودن ساختار شخصیتی هشیاری، مخصوصاً صفت توجه و کنترل بازداری است. دسته‌های نشانه پیدا شده در ADHD، بی‌توجهی، به هم ریختگی و تکانشگری، با ابعاد شخصیتی بزرگسالی هوشیاری کم، و پذیرش کم مرتبط است (نیگ^۲ و همکاران، 0002). رفتارهای بزهکارانه، اختلالات سلوک و دیگر پیامدهای منفی با توصیفات مدل پنج عاملی شخصیت مانند نمره کم در پذیرش و هوشیاری و نمره بالا در برون‌گرایی و روان‌رنجورخویی ارتباط دارد (شینر و کاسپی^۳، 3333). مخصوصاً صفات مرتبط با تکانشگری، ناسازگاری و پرخاشگرانه و آن‌هایی که با اضطراب مرتبط هستند در افزایش احتمال ادامه یا تداوم بزهکاری دیده شده است (ایکلاند، لیجبرگ و آف کلینتبرگ^۴، 0000). کوپر، آگوچا و شلدون^۵ (0000) به این نتیجه دست یافتند که تنظیم هیجانی و شخصیت مسئول تغییرپذیری در الگوی رفتارهای خطرآفرین است و نشان می‌دهد که عامل‌های روان‌رنجورخوی، شادخویی (برون‌گرایی) و تکانشگری می‌تواند با مصرف الکل و فعالیت‌های جنسی در ارتباط باشد.

به نظر می‌رسد نشانگان برون‌سازی نسبت به نشانگان درون‌سازی در طول زمان ثبات بیشتری داشته باشد؛ با این حال، تجربه نشانه‌های هر دو نوع اختلال لزوماً با یکدیگر توأمان نیست (الویوس^۶، 0000). در حالی که رفتارهای حاضر بارها تغییر پیدا کنند، ثبات الگوی رفتار سازگار و ناسازگار و تعامل با محیط به همان صورت باقی می‌ماند (گاربر^۷، 4444). رفتارهای زمینه‌ساز بازدارندگی و عدم بازدارندگی در سنین پایین‌تر، بر سازگاری کودک از طریق تحت تأثیر قرار دادن شیوه توانایی کودک در سازگاری و انطباق با موقعیت‌های جدید تأثیر می‌گذارد (کاگان^۸، 4444).

1. Werry
2. Nigg
3. Shiner & Caspi
4. Eklund, Liljeberg & af Klinteberg
5. Cooper, Agocha & Sheldon
6. Olweus
7. Garber
8. Kagan

همچنین تفاوت‌های جنسیتی بین پسران و دختران از لحاظ مدل 5 عاملی شخصیتی (مخصوصاً روان رنجورخویی، برون گرایی و توافق‌پذیری) گزارش شده است (کلیسما^۱ و همکاران، 9999). با این حال این صفات از سال‌های دانشگاهی به بعد در فرد ثابت می‌ماند. پسران، سطح بیشتری از برون گرایی و گشودگی به تجربه را در مقایسه با دختران گزارش می‌دهند و همچنین دختران نمرات بیشتری در عامل توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی کسب می‌کنند (گلدنر و شارف^۲، 1113؛ هنگارتنر^۳، 8888). دختران عموماً نمرات بیشتری در کنترل مؤثر رفتار کسب می‌کنند و این عامل تحت عنوان وظیفه‌شناسی نام‌گذاری می‌شود (السی-کوئست^۴ و همکاران، 0066). این یافته‌ها توضیح می‌دهند که چرا در سنین کودکی و نوجوانی، اختلالات برون سازی در پسران بیشتر است (زان-واکسلر، شیرتکلایف و مارسو^۵، 8888). در واقع، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری پایین در پسران، تغییرات در سطح اختلالات برون‌سازی را پیش‌بینی می‌کند که ممکن است بر رفتارهای ضد اجتماعی و سوء مصرف مواد در بزرگسالی تأثیر بگذارد (هیکس، یاکونو و مک‌گی^۶، 4444؛ موفیت و همکاران^۷، 1111).

مدل پنج عاملی شخصیت که به پنج عامل بزرگ معروف است، یک طبقه‌بندی توصیفی مفید از اکثر صفات شخصیتی است (جان، نومان و سوتو^۸، 000) و چارچوب قوی از استدلال‌های روان‌شناختی در مورد ساختار تفاوت‌های درون فردی در شخصیت ارائه می‌کند. مدل پنج عاملی شخصیت به‌طور گسترده مورد قبول واقع شده و تحقیقات زیادی در ارتباط با آن انجام شده و شامل 5 بعد مستقل است: برون گرایی، توافق، وظیفه‌شناسی، روان‌رنجورخویی (که بر عکس شده ثبات هیجانی است) و گشودگی به تجربه یا فرهنگ/عقلانیت. این پنج مدل به پنج عامل بزرگ نیز معروف است و منتج شده از لحاظ واژگانی (گلدبرگ^۹، 0000) و تجربی (مک‌کری و کاستا^{۱۰}، 8887) برای بخشی از تفاوت‌های

1. Klimstra
2. Goldner & Scharf
3. Hengartner
4. Else-Quest
5. Zahn-Waxler, Shirtcliff & Marceau
6. Hicks, Iacono & McGue
7. Moffitt et al
8. John, Naumann & Soto
9. Goldberg
10. McCrae & Costa

فردی در فرهنگ‌ها و گروه‌های سنی مختلف است (مک کری و کاستا، 8888). با وجود این که بین رویکردهای مبتنی بر خلق و خو و شماری از اندازه‌گیری‌ها به منظور مطالعه شخصیت در کودکان مناقشه صورت گرفته است، محققان شواهد محکمی به دست آورده‌اند که مدل 5 عاملی بزرگسالان به دوران کودکی نیز قابل تعمیم است (کاسپی و شینر^۱، 6666؛ تاکت^۲، 6666). الگوهای خلق و خو به دلیل فقدان مشخصه‌های روان‌شناختی مرتبط با گشودگی به تجربه به وجود آمده است (دپاو و مرویدل، 0000؛ تاکت و همکاران، 2222)، متغیری که به دلیل توانایی آن در پیش‌بینی پیامدهای مثبت و منفی رفتاری توجه زیادی را به خود جلب کرده است (جرد و کاردیلا^۳، 9999؛ هرژوف^۴ و تاکت، 2222). اخیراً نیز استفاده از مدل پنج عاملی در بررسی شخصیت کودکان مورد توجه قرار گرفته است (کاسپی و شینر، 6666). شواهد زیادی وجود دارد که مدل پنج عاملی شخصیت به‌خوبی ساختار شخصیتی کودکان و نوجوانان را نشان می‌دهد (میزل^۵ و همکاران، 5555؛ سوتو^۶ و همکاران، 0088). یک رویکرد رایج در ارزیابی مدل پنج عاملی در کودکانی که سه سال از نوجوانان کوچکتر هستند از طریق گزارش والدین (هلورسون^۷ و همکاران، 3333) و معلمان است (مرویدل، بویست و دفرویت^۸، 5555). تحقیقات سنتی در مورد صفات شخصیت بر اساس مدل پنج عاملی بیشتر مربوط به بزرگسالان است؛ با این حال، در سال‌های اخیر به بررسی ساختار شخصیتی کودکان و نوجوانان توجه زیادی شده است (شینر و کاسپی، 3333؛ کاسپی، رابرتز و شینر، 5555). نتایج این مطالعات اجازه می‌دهد تا بتوان ساختار شخصیت را در مورد کودکان و نوجوانان که از لحاظ ابعاد پنج عاملی خیلی شبیه به هم هستند به کار برد (دفرویت، دبول^۹ و همکاران، 0000، 9999). با این حال، تفاوت‌های چندی نیز بین ساختار عاملی شخصیت کودکان و نوجوانان و ساختار شخصیت بزرگسالان وجود دارد. برای مثال، بارهای عاملی معمولاً پایین است، همبستگی

1. Caspi & Shiner
2. Tackett
3. Gjerde & Cardillia
4. Herzhoff
5. Measelle
6. Soto
7. Halverson,
8. Buyst & De Fruyt
9. DeBolle

عامل‌ها زیاد و کمتر متفاوت هستند (سوتو و همکاران، 0008؛ تاکت و همکاران، 2222؛ موریزوت^۱، 4444).

مطالعه موفقیت آمیز شخصیت کودکان و نوجوانان مستلزم این است که ابزار سنجشی در این زمینه دارای خصوصیات روان‌سنجی دقیق باشد. بیشتر رویکردهای ارزیابی شخصیت در بین کودکان و نوجوانان، سؤالات مختص بزرگسالان را برای کودکان و نوجوانان اصلاح کرده‌اند تا برای این گروه سنی مناسب و قابل فهم باشد (مارکوس و کینوس^۲، 7777). در این راستا، از این راهبرد برای ساخت پرسشنامه پنج عامل شخصیت نسخه کودکان استفاده شده است (باربارانلی^۳ و همکاران، 3333). در پژوهش هولگادو و همکاران (9999) که بر روی 222 کودک اسپانیایی اجرا شد، نتایج نشان داد که مدل پنج عاملی از برازش مناسبی برخوردار است (RMSEA=0/999، CFI=0/33 و GFI=0/44). در پژوهش دیگری که در دانمارک انجام شد، ضریب آلفای کرونباخ برای عامل انرژی/برون‌گرایی 0/88، پذیرش 0/00، هشیاری 0/44، ثبات هیجانی 0/33 و عقلانیت/گشودگی 0/11 به دست آمد (موریس، میسترز و دیدرن^۴، 5555).

اگرچه مدل پنج عاملی شخصیت برای کودکان (BFQ-C) ویژگی‌های روان‌سنجی قوی و مبانی نظری محکمی دارد، طولانی بودن آن (55 سؤال) کاربرد آن را محدود می‌کند و ممکن است کاربران بالقوه آن (کودکان و نوجوانان) را از تکمیل آن باز دارد. نسخه کوتاه‌تر CBF-Q ممکن است برای آن دسته از پژوهش‌هایی که شامل مجموعه‌ای از اندازه‌گیری هستند، مناسب باشد و ممکن است به شیوه‌ای معتبر توسط کودکان و نوجوانان تکمیل شود. با این حال، فرم کوتاه نمی‌تواند به‌طور خودکار روایی و اعتبار فرم بلند را حفظ کند. در عوض، لازم است که این مقیاس به عنوان ابزار جدید در نظر گرفته شود که باید ساختار فرم بلند را حفظ کند، پوشش محتوایی مناسب هر یک از عوامل اصلی را داشته باشد، روایی مناسب و اعتبار بیرونی را در همان حالت مثل فرم بلند ارائه کند (مارش^۵ و همکاران، 0005؛ میرز^۶ و همکاران، 0003).

1. Morizot
2. Markos & Kokkinos
3. Barbaranelli
4. Muris, Meesters & Diederens
5. Marsh
6. Myers

تلاش‌های قبلی برای ایجاد فرم کوتاه مدل پنج عاملی شخصیت برای کودکان گزارش شده است. برای مثال، نسخه 00 سؤال این پرسشنامه در مطالعه اعتباریابی بر روی نوجوانان اسپانیا توسط ارتت¹ و همکاران (1111) انتخاب آیت‌ها بر اساس بار عاملی بزرگتر در هر عامل مورد انتظار و در همان زمان، بار عاملی کمتر در دیگر چهار عامل نسخه 55 سؤالی BFQ-C انجام شد. مطالعه دیگر که توسط زافیانو² و همکاران (3333) انجام شد از نسخه 00 سؤالی BFQ-C استفاده شد؛ اما نویسنده هیچ منابع اضافی در خصوص ساختار این نسخه ارائه نکرده است. به علاوه، بیتون و فریجترز³ (2222) از نسخه کوتاه مدل پنج عاملی شخصیت کودکان که به ازای هر صفت 6 سؤال در نظر گرفته شده بود استفاده کردند که مبتنی بر گزارش موریس، میسترز و دیدرن⁴ (5555) بود. محدودیت همه مطالعات قبلی این است که نویسندگان از تکنیک‌های رسمی و دقیق ساخت مقیاس استفاده نکرده‌اند.

مطالعه مارکوس و کوکینوس (7777) پنج عاملی شخصیت برای کودکان (6 سؤال به ازای هر صفت) را گزارش می‌کند و ارزیابی گسترده‌ای از اعتبار ساختاری آن ارائه می‌کند. این پرسشنامه دارای 00 سؤال و 5 عامل است که برای هر عامل 6 سؤال در نظر گرفته شده است. این پرسشنامه در اصل ویرایش شده پرسشنامه پنج عاملی شخصیت برای کودکان است که توسط باربارانلی، کاپارا، راباسکا و پاستورلی (3333) طراحی و اعتباریابی شده است. با در نظر گرفتن اینکه پرسشنامه پنج عاملی شخصیت برای کودکان و نوجوانان-فرم کوتاه (BFQ-C-SF) در حال حاضر فقط در کشور یونان انجام شده و گزارشی از وضعیت روایی و پایایی آن موجود است اما مطالعه منتشر شده‌ای وجود ندارد که در ایران خصوصیات روان‌سنجی این پرسشنامه را بررسی کرده باشد. بر این اساس، پژوهش حاضر برای پاسخ‌گویی به این سؤال انجام شد که خصوصیات روان‌سنجی BFQ-C-SF در دانش آموزان پایه‌های تحصیلی ششم تا نهم چگونه است؟

1. Ortet

2. Zuffianò, Alessandri, Gerbino, Kanacri, Di Giunta, Milioni, Caprara

3. Beaton, Frijters

4. Muris, Meesters & Diederer

روش

روش پژوهش حاضر از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان پایه‌های تحصیلی ششم، هفتم، هشتم و نهم شهرستان اردبیل ناحیه 1 و 2 تشکیل می‌دهد. انتخاب نمونه از ناحیه 1 شهرستان اردبیل انجام شد. جامعه آماری پایه ششم ناحیه 1، 8800 نفر و جامعه آماری پایه‌های تحصیلی هفتم، هشتم و نهم، 55533 نفر بود. در تحلیل عاملی تاییدی و مدل ساختاری، حداقل حجم نمونه براساس متغیرهای پنهان تعیین می‌شود نه متغیرهای مشاهده‌پذیر (حبیبی و عدن ور، 6666). در اینجا 00 نمونه برای هر عامل (متغیر پنهان) لازم است. از این رو، در این پژوهش به منظور افزایش روایی و پایایی پرسشنامه، به ازای هر متغیر پنهان 00 نفر انتخاب شدند که بر اساس مولفه‌های پرسشنامه، 400 نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. از بین این جامعه، 000 نفر به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای از ناحیه 1 شهرستان اردبیل انتخاب شد. برای این کار 4 مدرسه راهنمایی دخترانه و 4 مدرسه راهنمایی پسرانه و 2 مدرسه ابتدایی دخترانه و 2 مدرسه ابتدایی پسرانه به تصادف انتخاب شدند و نمونه‌ها از هر پایه تحصیلی به تصادف انتخاب شدند. از آن جا که این پرسشنامه برای دامنه سنی 11 تا 66 ساله طراحی شده است، در پژوهش حاضر نیز بر اساس پژوهش مارکوس و کوکینوس (7777)، نمونه پژوهشی متشکل از دانش آموزان دارای سنین 11 تا 66 ساله می‌باشد. جهت بررسی روایی صوری، ابتدا فرم انگلیسی توسط محققین ترجمه شد، سپس به منظور بررسی ارتباط مفهومی سؤالات با موضوع پرسشنامه و توانایی هر سؤال در اندازه گیری موضوع، همچنین مفهوم بودن شکل ظاهری سؤالات، این پرسشنامه به همراه نسخه اصلی به 1 نفر از اساتید روان‌شناسی داده شد تا پرسشنامه در محورهای مذکور مورد بررسی قرار گیرد. بدین ترتیب، همسانی ترجمه فارسی با متن انگلیسی و روایی صوری پرسشنامه با انجام برخی اصلاحات از طرف استاد ارزیاب مورد تأیید قرار گرفت. جهت اجرای پرسشنامه به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که نتایج محرمانه باقی خواهد ماند و همچنین در مورد هدف پرسشنامه توضیحاتی داده شد و در نهایت شرکت کنندگان با رضایت آگاهانه اقدام به تکمیل پرسشنامه کردند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد:

پرسشنامه پنج عامل شخصیت برای کودکان-فرم کوتاه (BFQ-C-SF): این پرسشنامه توسط مارکینوس و کوکینوس (7777) بر اساس پرسشنامه پنج عاملی شخصیت برای

کودکان و نوجوانان (BFQ-C) طراحی و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه دارای 00 سؤال و 5 عامل است (عامل وظیفه‌شناسی، سؤالات 1 تا 6- عامل عقلانیت، سؤالات 7 تا 22- عامل پذیرش، سؤالات 33 تا 88- عامل ثبات هیجانی، سؤالات 99 تا 44- عامل انرژی/برون‌گرایی، سؤالات 55 تا 00). شیوه نمره‌گذاری به صورت طیف لیکرتی 5 درجه‌ای است (1= تقریباً هرگز 5= تقریباً همیشه). نتیجه پژوهش مارکوس و کوکینوس (7777) نشان داد که این مقیاس از برازش بسیار مناسبی برخوردار است (CFI=0/88، TLI=0/77 و RMSEA=0/222).

پرسشنامه شخصیت نوجوانان آیزنک (JEPQ): این پرسشنامه در سال 9955 توسط آیزنک و آیزنک بر روی دانش‌آموزان انگلیسی استاندارد شد. این پرسشنامه دارای 11 سؤال و سه خرده‌مقیاس شخصیت برون‌گرایی، روان‌رنجورخویی و روان‌پریشی و یک مقیاس دروغ‌سنج است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت بله-خیر می‌باشد. رحیمی نژاد (2222) در پژوهش خود ضریب آلفای کرونباخ برای روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، روان‌پریشی را به ترتیب زیر به دست آورد: 0/00، 0/22، 0/22.

یافته‌ها

جدول 1. توزیع فراوانی و درصد جامعه آماری

پایه‌های تحصیلی	دختر		پسر	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
ششم	7777	99/33	3333	00/77
کل	0000	000	0000	000
هفتم	6666	33/99	6666	44
هشتم	1111	33/22	4444	22/66
نهم	6666	99/..	6666	33/44
کل	3333	000	0000	000

جدول 1 فراوانی جامعه آماری دانش‌آموزان را به تفکیک جنسیت و پایه‌های تحصیلی نشان می‌دهد. جامعه آماری دانش‌آموزان پایه ششم ناحیه 1، 4000 نفر بود که از این میان 7777 نفر دختر و 2333 نفر پسر بودند که از این جامعه 00 نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند که 22 نفر از آن‌ها پسر و 88 نفر دختر بودند. جامعه آماری دانش‌آموزان پایه‌های تحصیلی هفتم، هشتم و نهم ناحیه 1 شهرستان اردبیل 14333 نفر بود که به تفکیک جنسیت

3333 نفر دختر و 0000 نفر پسر بودند. نمونه پژوهش از این مقاطع 555 نفر بود و از این میان 888 نفر پسر و 222 نفر دختر بودند.

جدول 1. یافته‌های جمعیت شناختی

متغیرها	گروه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	پسر	000	11/33
	دختر	000	66/77
پایه تحصیلی	ششم	00	55/66
	هفتم	333	77/33
	هشتم	000	11/11
سن	نهم	444	66
		M= 44/44	SD=2/333
		جمع کل:	000

به منظور واریسی پایایی¹ BFQ-C-SF از روش همسانی درونی استفاده شد. همسانی درونی کل پرسشنامه و خرده‌مقیاس‌های آن از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برآورد شد (جدول 2). دامنه ضریب آلفای کرونباخ از 0 تا 1 در نوسان می‌باشد که ضریب 0/00 معمولاً به مثابه ملاک قابل قبول در نظر گرفته می‌شود. با توجه به این که ضریب آلفای کرونباخ برای کلیه مؤلفه‌های پرسشنامه از 0/00 بیشتر است، لذا همسانی درونی کل پرسشنامه و خرده‌مقیاس‌های آن مورد تأیید قرار گرفت.

جدول 2. ضریب آلفای کرونباخ BFQ-C-SF

مؤلفه‌های BFQ-C-SF	ضریب آلفای کرونباخ
1- وظیفه شناسی	0/55
2- عقلانیت / گشودگی	0/77
3- پذیرش	0/22
4- بی‌ثبات هیجانی	0/88
5- برون‌گرایی / انرژی	0/33

به منظور بررسی روایی² سازه از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی و همچنین روایی همگرا استفاده شد.

1. reliability
2. validity

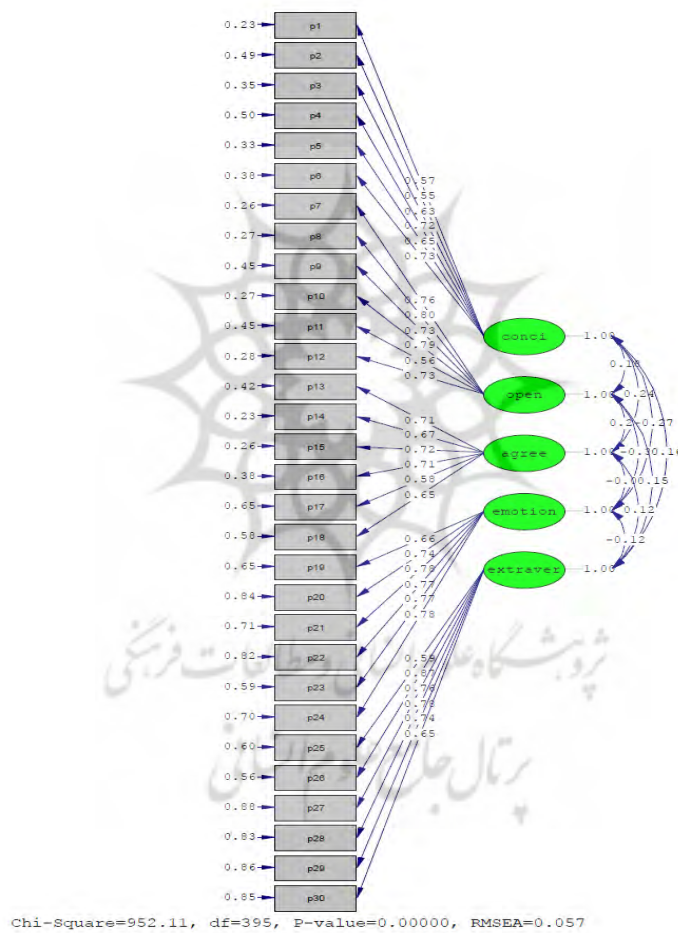
جدول 3: ضریب همبستگی BFQ-C-SF با پرسشنامه شخصیتی آیزنک-فرم کودکان و نوجوانان

متغیر	1	2	3	4	5	6	7	8
1- وظیفه‌شناسی	1							
2- عقلانیت / گشودگی	**0/18	1						
3- پذیرش	**0/24	**0/23	1					
4- بی‌ثبات هیجانی	**	**	-0/27	-0/30	1			
5- برون‌گرایی / انرژی	**0/16	**0/15	**0/12	-0/12	**	1		
6- روان رنجورخویی	*-0/12	-0/06	-0/05	**0/29	*-0/16	1		
7- برون‌گرایی	0/66	0/77	*0/10	-0/08	**0/34	-0/61	1	
8- روان‌پریشی	*-0/18	-0/29	-0/09	**0/21	*0/14	**0/42	-0/35	1

همان‌گونه که در جدول مشاهده می‌شود بین روان‌رنجورخویی با بی‌ثباتی هیجانی همبستگی مثبت 0/99 و با هوشیاری و برون‌گرایی / انرژی همبستگی منفی 7/22 و 0/66 وجود دارد. برون‌گرایی آیزنک با پذیرش و برون‌گرایی / انرژی همبستگی مثبت 0/00 و 0/44 دارد. روان‌پریشی آیزنک با عامل وظیفه‌شناسی و عقلانیت همبستگی منفی 0/88 و 0/99 و با بی‌ثباتی هیجانی و برون‌گرایی / انرژی همبستگی مثبت 2/11 و 0/44 دارد.

در ادامه به منظور بررسی روایی سازه، از روش تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول استفاده شد. در مدل‌های تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول، نمرات هر مورد مطالعه در یک متغیر، در واقع منعکس‌کننده وضعیت آن مورد در یک عامل زیربنایی تر است که به دلیل پنهان بودنش امکان اندازه‌گیری مستقیم آن وجود ندارد؛ اما این عامل زیربنایی و پنهان خود از ابعاد عامل پنهان دیگری محسوب نمی‌شود و در واقع تنها یک لایه از متغیر یا متغیرهای پنهان وجود دارد. در یک مدل عاملی مرتبه اول، سه نوع متغیر وجود دارد. این متغیرها شامل متغیر پنهان بیرونی، متغیر مشاهده شده بیرونی و متغیر خطا هستند. در مدل‌های عاملی مرتبه اول سه نوع پارامتر آزاد وجود دارد که محقق اغلب مایل به برآورد آن‌هاست. این پارامترها شامل پارامتر فی (یعنی واریانس‌ها و کوواریانس‌های عامل‌ها یا متغیرهای پنهان بیرونی)، پارامتر لاندا

(کوواریانس یا ضریب همبستگی بین هر متغیر آشکار با متغیر پنهان) و پارامتر تتا دلنا (واریانس‌ها و کوواریانس‌های متغیرهای خطای مرتبط با متغیرهای آشکار و اندازه‌گیری) هستند (قاسمی، 2222). برای برآورد مدل از شاخص‌های مجذور خی دو (X^2)، شاخص نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (X^2/df)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص برازش نسبی (RFI)، شاخص نیکویی برازش هنجار نشده (NNFI)، خطای ریشه مجذور میانگین تقریب (RMSEA) استفاده شد.

شکل 1. مدل استاندارد تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه پنج عاملی شخصیت برای کودکان- فرم کوتاه

جدول 4. مقادیر شاخص‌های برازش الگوی تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول BFQ-C-SF

RMSEA	NNFI	RFI	CFI	χ^2/df	χ^2
0/777	0/55	0/44	0/66	2/11	222/11

همان گونه که در جدول مشاهده می‌شود. مدل پنج عاملی شخصیت برای کودکان از برازش مناسبی برخوردار بوده و در نتیجه روایی سازه مطلوبی دارد. به منظور بررسی ساختار عاملی مقیاس BFQ-C-SF در جامعه ایرانی، سؤالات پرسشنامه مورد تحلیل عاملی اکتشافی به شیوه مؤلفه‌های اصلی قرار گرفت. ضریب KMO برای این تحلیل 0/99 و مقدار کرویت بار تلت برابر 222/777 به دست آمد، که معناداری مقدار اخیر در سطح $P < 0/111$ مورد تأیید واقع گردید. پس از اطمینان از کیفیت ماتریس همبستگی سؤالات پرسشنامه و همچنین کفایت نمونه برداری محتوایی، سؤالات مقیاس BFQ-C-SF به شیوه واریماکس چرخش داده شد. نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد، پنج عامل هوشیاری، عقلانیت/گشودگی، پذیرش، بی‌ثباتی هیجانی و برون‌گرایی/انرژی مجموعاً 66/77 درصد از واریانس کل را تبیین می‌کنند. در این تحلیل معلوم شد که عامل اول، دوم، سوم و چهارم و پنجم به ترتیب تبیین‌گر 13/22، 13/55، 12/99 و 14/33 و 33/88 درصد از واریانس کل می‌باشند. در این تحلیل مقدار بار عاملی مورد قبول 0/5 تعیین گردید. در جدول 4 محتوا و بار عاملی عوامل چهارگانه BFQ-C-SF شامل عامل وظیفه‌شناسی، عقلانیت/گشودگی، پذیرش، بی‌ثباتی هیجانی و برون‌گرایی/انرژی آمده است. تنها تفاوتی که بین نسخه اصلی و مطالعه حاضر وجود داشت مقدار بار عاملی گویه‌ها بود.

جدول 5. بار عاملی سؤالات پرسشنامه

عامل 1: وظیفه‌شناسی	عامل 2: عقلانیت/گشودگی	عامل 3: پذیرش	عامل 4: بی‌ثباتی هیجانی	عامل 5: برون‌گرایی/انرژی
0/77				
	0/55			
		0/33		
			3/22	
				0/55
			5/33	
		0/66		
				0/00
				0/33
				0

عامل 1: وظیفه شناسی	عامل 2: عقلانیت / گشودگی	عامل 3: پذیرش	عامل 4: بی‌ثباتی هیجانی	عامل 5: برون‌گرایی / انرژی
00	0/99			
11	0/66			
22	0/33			
33		0/11		
44		0/77		
55		0/22		
66		0/11		
77		0/88		
00		. /55		
..		0/66		
00		0/44		
11		0/88		
22		0/77		
33		0/77		
44		0/88		
55	0/99			
66	0/77			
77	0/66			
88	0/			
99	0/44			
00	0/55			

طبق جدول بار عاملی سؤالات 1 تا 6 بیشترین بار عاملی را بر روی عامل اول (وظیفه شناسی) داشتند. سؤالات 7 تا 22 بیشترین بار عاملی را بر روی عامل دوم (عقلانیت / گشودگی)، سؤالات 33 تا 88 بیشترین بار عاملی را بر روی عامل سوم (پذیرش)، سؤالات 99 تا 44 بیشترین بار عاملی را بر روی عامل چهارم (بی‌ثباتی هیجانی) و سؤالات 55 تا 00 بیشترین بار عاملی را بر روی عامل پنجم (برون‌گرایی / انرژی) داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی خصوصیات روان‌سنجی پرسشنامه پنج عامل شخصیت برای کودکان-فرم کوتاه بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که این پرسشنامه از اعتبار مناسبی

برخوردار است (ضریب آلفای کرونباخ برای عامل وظیفه شناسی 0/55، عقلانیت/گشودگی 0/77، پذیرش 0/22، ثبات هیجانی 0/88 و برون گرایی/انرژی 0/33). همچنین نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که این پرسشنامه از برازش مناسب و در نتیجه روایی سازه مطلوبی دارد. این یافته با نتایج پژوهش مارکوس و کوکینوس (7777) همخوانی دارد. نتیجه پژوهش مارکوس و کوکینوس (7777) نشان داد که این پرسشنامه از اعتبار مناسبی برخوردار است (ضریب آلفای کرونباخ برای عامل وظیفه شناسی 0/11، عقلانیت/گشودگی 0/66، پذیرش 0/11، بی‌ثباتی هیجانی 0/22 و انرژی/برون گرایی 0/55). همچنین نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که این پرسشنامه از روایی مناسبی برخوردار است (RMSEA=0/444، TLI=0/77، CFI=0/..).

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که پرسشنامه پنج عامل شخصیت برای کودکان بار عاملی معناداری با تک تک آیتم‌های خود داشت. به نحوی که کمترین بار عاملی برای عامل وظیفه شناسی 0/55 و بیشترین بار عاملی 0/33 بود. برای عامل گشودگی/عقلانیت کمترین بار عاملی 0/66 و بیشترین مقدار 0/00، برای عامل پذیرش کمترین مقدار 0/88 و بیشترین مقدار 0/22، برای عامل بی‌ثباتی هیجانی کمترین مقدار --/0 و بیشترین مقدار 0/88 و برای عامل برون گرایی/انرژی کمترین مقدار 0/99 و بیشترین مقدار 0/77 بود.

رشد شخصیت که از دوران کودکی شروع می‌شود، در صورتی که مسیر سالم خود را طی کند، با پختگی بیشتر در نوجوانی ارتباط دارد (کاسپی، رابرت و شینر، 0055). در این مورد دی‌هان و همکاران¹ (6666) معتقدند کودکان بزرگتر از لحاظ تفکر پخته‌تر، درون‌گراتر و از لحاظ هیجانی ثبات بیشتری در مقایسه با کودکان خردسال دارند. شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد که چرا مدل پنج عاملی شخصیت برای بررسی سازگاری و کارکرد دانش‌آموزان مناسب است. جان و همکاران (1444) نشان دادند که پنج عامل شخصیت به لحاظ نظری روش معنی‌داری برای پیش‌بینی مشکلات بین‌فردی، مشکلات هیجانی مثل اختلالات برونی‌سازی و درونی‌سازی، بهره‌هوشی و عملکرد مدرسه است. برای مثال نوجوانانی که از لحاظ صفت توافق نمره پایین‌تری می‌گیرند، نسبت به طرد حساس‌تر هستند (وانگ² و همکاران، 6666). در حقیقت افرادی که توافق کمتری دارند مستعد پردازش

1. De Haan et al

2. Wang, Hartle, Laursen & Rubin

اطلاعات اجتماعی به شیوه‌ای هستند که با طرحواره طرد آن‌ها همخوان است (اد، راینسون و ویلکوسکی^۱، ۸۸۸۸). آن‌ها همچنین کلمات جامعه‌پسند طبقه‌بندی شده کمتری نسبت به نوجوانان دارای توافق بالا نشان می‌دهند (میر، راینسون و ویلکوسکی، ۰۰۰۶) و بیشتر مستعد هستند که تحت تأثیر افکار خصومت‌آمیز قرار گیرند (میر و همکاران، ۶۶۶۶؛ ویلکوسکی و همکاران، ۲۶۶۶). همچنین مدل پنج عاملی به‌عنوان عامل خطر آفرین و محافظ اختلالات درون‌سازی و برون‌سازی عمل می‌کند. در این باره برای مثال، سطح بالای وظیفه‌شناسی به‌عنوان عامل محافظی در برابر افسردگی و اضطراب به حساب می‌آید و علت آن به این بر می‌گردد که کنترل مؤثر رفتارها گرایش‌های مضر تجربه عواطف منفی که با اضطراب و افسردگی ارتباط دارد را کاهش می‌دهد (واتسون و ناراکون-گینی^۲، ۴۴۴۴؛ واتسون، ۵۵۵۵). در حالی که ترکیب برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی پایین در ظهور اختلال اضطراب اجتماعی نقش مهمی دارد (ناراکون-گینی و سیمز^۳، ۷۷۷۷). همچنین شواهد ارائه شده از رابطه بین روان‌رنجورخویی بالا و پذیرش، وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی و گشودگی پایین با پرخاشگری رابطه‌ای با میانجی‌گری نگرش‌های سوگیرانه خصومت‌آمیز حمایت می‌کنند (میلر، لینام و جونز^۴، ۸۸۸۸). افراد ضد اجتماعی نگرش‌های خصمانه زیادی دارند که با پاسخ‌های پرخاشگرانه (بارلت و آندرسون^۵، ۲۲۲۲؛ جونز، میلر و لینام، ۱۱۱۱؛ میلر، زیچنر و ویلسون^۶، ۲۲۲۲) مخصوصاً پرخاشگری رابطه‌ای واکنشی همراه است (مورای-کلوز^۷ و همکاران، ۲۲۲۲). دانش آموزان دارای وظیفه‌شناسی کم با خود کنترلی پایین مشخص می‌شود که با نگرش‌های سوگیرانه خصومت‌آمیز رابطه دارد (کولن، پورتویس و وان آکن^۸، ۵۵۵۵؛ نلسون و پری^۹، ۱۱۱۵) و بیشتر احتمال دارد تا این دسته از دانش آموزان پرخاشگری رابطه داشته باشند که علت آن خود مهارت‌های کنترلی ضعیف و مهارت‌های تنظیم هیجانی پایین است (کوکینوس^{۱۰} و همکاران، ۲۶۶۶؛ واگوس، ریژو، سانتوس و

1. Ode, Robinson & Wilkowski
2. Watson & Naragon-Gainey
3. Simms
4. Miller, Lynam & Jones
5. Barlett & Anderson
6. Zeichner & Wilson
7. Murray-Close, Ostrov, Nelson, Crick & Coccaro
8. Koolen, Poorthuis & van Aken
9. Perry
10. Kokkinos, Voulgaridou, Mandrali & Parousidou

مارسی^۱، 4444). دانش آموزانی هم که گشودگی بالایی دارند اطلاعات را به شیوه انعطاف‌پذیر پردازش می‌کنند و باعث می‌شود از تفسیرهای خصومت‌آمیز اجتناب کنند و بنابراین کمتر درگیر پرخاشگری رابطه‌ای شوند (دیانگ و همکاران^۲، 0000). همچنین دانش آموزانی که سطح بالایی از روان رنجورخویی دارند، نگرش‌های خصمانه و پریشانی هیجانی بیشتری را در پاسخ به رابطه تحریک برانگیز فرضی نشان می‌دهند و بیشتر درگیر پرخاشگری رابطه‌ای می‌شوند (بیلی و آسترو^۳، 8888؛ ماتیسون و همکاران^۴، 1111).

این پژوهش محدودیت‌هایی دارد. نخست این که، نمونه پژوهشی از شهرستان اردبیل انتخاب شده که امکان تعمیم نتایج آن به دیگر شهرها را با دشواری رو به رو می‌سازد. محدودیت دیگر عدم بررسی روایی واگرا، همزمان و پیش بین است که لازم است این دو محدودیت در پژوهش‌های بعدی مورد توجه قرار گیرد.

منابع

- حبیبی آرش؛ عدن‌ور، مریم. کتاب مدل‌یابی معادلات ساختاری، انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ اول: 9996
- قاسمی، وحید. (2222). مدل سازی معادله ساختاری در پژوهش‌های اجتماعی با کاربرد Amos Graphics. انتشارات جامعه‌شناسان
- Akse, J., Hale, B., Engels, R., Raaijmakers, Q., & Meeus, W. (2007). Co-occurrence of depression and delinquency in personality types. *European Journal of Personality: Published for the European Association of Personality Psychology*, 21(2), 235-256.
- Atherton, O. E., Tackett, J. L., Ferrer, E., & Robins, R. W. (2017). Bidirectional pathways between relational aggression and temperament from late childhood to adolescence. *Journal of research in personality*, 67, 75-84.
- Bailey, C. A., & Ostrov, J. M. (2008). Differentiating forms and functions of aggression in emerging adults: Associations with hostile attribution biases and normative beliefs. *Journal of Youth and Adolescence*, 37(6), 713-722.
- Barbaranelli, C., Fida, R., Paciello, M., Di Giunta, L., & Caprara, G. V. (2008). Assessing personality in early adolescence through self-report

1. Vagos, Rijo, Santos & Marsee
2. DeYoung et al
3. Bailey & Ostrov
4. Mathieson et al

- and other-ratings a multitrait-multimethod analysis of the BFQ-C. *Personality and Individual Differences*, 44(4), 876-886.
- Barkley, R. A. (2003). Attention-deficit/Hyperactivity disorder. In E. J. March, & R. A. Barkely (Eds.), *Child Psychopathology* (2nd ed.). New York, NY: The Guilford Press (pp. 75-143).
- Barlett, C. P., & Anderson, C. A. (2012). Direct and indirect relations between the Big 5 personality traits and aggressive and violent behavior. *Personality and Individual Differences*, 52(8), 870-875.
- Beaton, T., & Frijters, P. (2012). Unhappy Young Australian: A domain approach to explain life satisfaction change in children. *QUT School of Economics and Finance (Working/Discussion Paper# 289 August)*.
- Caspi, A., Roberts, B. W., & Shiner, R. L. (2005). Personality development: Stability and change. *Annu. Rev. Psychol.*, 56, 453-484.
- Caspi, A., Roberts, B. W., & Shiner, R. L. (2005). Personality development: Stability and change. *Annu. Rev. Psychol.*, 56, 453-484.
- Cooper, M. L., Agocha, V. B., & Sheldon, M. S. (2000). A motivational perspective on risky behaviors: The role of personality and affect regulatory processes. *Journal of personality*, 68(6), 1059-1088.
- De Fruyt, F., De Bolle, M., McCrae, R. R., Terracciano, A., Costa Jr, P. T., & Collaborators of the Adolescent Personality Profiles of Cultures Project. (2009). Assessing the universal structure of personality in early adolescence: The NEO-PI-R and NEO-PI-3 in 24 cultures. *Assessment*, 16(3), 301-311.
- De Fruyt, F., Mervielde, I., Hoekstra, H. A., & Rolland, J. P. (2000). Assessing adolescents' personality with the NEO PI-R. *Assessment*, 7(4), 329-345.
- de Haan, A., De Pauw, S., van den Akker, A., Deković, M., & Prinzie, P. (2017). Long-Term Developmental Changes in Children's Lower-Order Big Five Personality Facets. *Journal of personality*, 85(5), 616-631.
- De Pauw, S. S., & Mervielde, I. (2010). Temperament, personality and developmental psychopathology: A review based on the conceptual dimensions underlying childhood traits. *Child Psychiatry & Human Development*, 41(3), 313-329.
- DeYoung, C. G., Hirsh, J. B., Shane, M. S., Papademetris, X., Rajeevan, N., & Gray, J. R. (2010). Testing predictions from personality neuroscience: Brain structure and the big five. *Psychological science*, 21(6), 820-828.
- Ehrler, D. J., Evans, J. G., & McGhee, R. L. (1999). Extending Big-Five theory into childhood: A preliminary investigation into the relationship between Big-Five personality traits and behavior problems in children. *Psychology in the Schools*, 36(6), 451-458.
- Eklund, J. M., Liljeberg, J. F., & Af Klinteberg, B. (2011). Delinquent behaviour patterns in adolescence: Development and associated personality traits. *Personality and mental Health*, 5(3), 169-185.
- Else-Quest, N. M., Hyde, J. S., Goldsmith, H. H., & Van Hulle, C. A. (2006). Gender differences in temperament: a meta-analysis. *Psychological bulletin*, 132(1), 33.

- Gaio, V. M. (2012). *Psychometric properties of the big five questionnaire-children (BFQ-C) in American adolescents* (Master's thesis, Arizona State University).
- Garber, J. (1984). Classification of childhood psychopathology: A developmental perspective. *Child Development*, 30-48.
- Gjerde, P. F., & Cardilla, K. (2009). Developmental implications of openness to experience in preschool children: Gender differences in young adulthood. *Developmental Psychology*, 45(5), 1455.
- Goldberg, L. R. (1990). An alternative "description of personality": the big-five factor structure. *Journal of personality and social psychology*, 59(6), 1216.
- Goldner, L., & Scharf, M. (2013). Attachment security, personality, and adjustment of elementary school children. *The Journal of genetic psychology*, 174(5), 473-493.
- Grumm, M., & von Collani, G. (2009). Personality types and self-reported aggressiveness. *Personality and Individual Differences*, 47(8), 845-850.
- Halverson, C. F., Havill, V. L., Deal, J., Baker, S. R., Victor, J. B., Pavlopoulos, V., ... & Wen, L. (2003). Personality structure as derived from parental ratings of free descriptions of children: The Inventory of Child Individual Differences. *Journal of Personality*, 71(6), 995-1026.
- Hartmann, A. S., Czaja, J., Rief, W., & Hilbert, A. (2010). Personality and psychopathology in children with and without loss of control over eating. *Comprehensive psychiatry*, 51(6), 572-578.
- Hengartner, M. P. (2018). Developmental course of child personality traits and their associations with externalizing psychopathology: Results from a longitudinal multi-informant study in a representative cohort. *Journal of Research in Personality*, 73, 164-172.
- Herzhoff, K., & Tackett, J. L. (2012). Establishing construct validity for Openness-to-Experience in middle childhood: Contributions from personality and temperament. *Journal of Research in Personality*, 46(3), 286-294.
- Hicks, B. M., Iacono, W. G., & McGue, M. (2014). Identifying childhood characteristics that underlie premorbid risk for substance use disorders: socialization and boldness. *Development and Psychopathology*, 26(1), 141-157.
- Hinshaw, S. P., & Lee, S. S. (2003). Conduct and oppositional defiant disorders. *Child psychopathology*, 2(1), 144-198.
- Holgado-Tello, F. P., Carrasco-Ortiz, M. A., del Barrio-Gándara, M. V., & Chacón-Moscoso, S. (2009). Factor analysis of the Big Five Questionnaire using polychoric correlations in children. *Quality & Quantity*, 43(1), 75-85.
- Ingram, R. E., & Price, J. M. (Eds.). (2010). *Vulnerability to psychopathology: Risk across the lifespan*. Guilford Press.
- John, O. P., Caspi, A., Robins, R. W., Moffitt, T. E., & Stouthamer-Loeber, M. (1994). The "little five": Exploring the nomological network of the five-factor model of personality in adolescent boys. *Child development*, 65(1), 160-178.

- John, O. P., Naumann, L. P., & Soto, C. J. (2008). Paradigm shift to the integrative big five trait taxonomy. *Handbook of personality: Theory and research*, 3(2), 114-158.
- John, O. P., Naumann, L. P., & Soto, C. J. (2008). Paradigm shift to the integrative big five trait taxonomy. *Handbook of personality: Theory and research*, 3(2), 114-158.
- Jones, S. E., Miller, J. D., & Lynam, D. R. (2011). Personality, antisocial behavior, and aggression: A meta-analytic review. *Journal of Criminal Justice*, 39(4), 329-337.
- Klimstra, T. A., Hale III, W. W., Raaijmakers, Q. A., Branje, S. J., & Meeus, W. H. (2009). Maturation of personality in adolescence. *Journal of personality and social psychology*, 96(4), 898.
- Kokkinos, C. M., Voulgaridou, I., Mandrali, M., & Parousidou, C. (2016). Interactive links between relational aggression, theory of mind, and moral disengagement among early adolescents. *Psychology in the Schools*, 53(3), 253-269.
- Koolen, S., Poorthuis, A., & van Aken, M. A. (2012). Cognitive distortions and self-regulatory personality traits associated with proactive and reactive aggression in early adolescence. *Cognitive therapy and research*, 36(6), 776-787.
- Laidra, K., De Fruyt, F., & Konstabel, K. (2017). Assessing childhood personality with the Estonian short version of the Hierarchical Personality Inventory for Children (HiPIC). *Personality and Individual Differences*, 112, 31-36.
- Loginova, S. V., & Slobodskaya, H. R. (2017). The mediating role of parenting in the relation between personality and externalizing problems in Russian children. *Personality and Individual Differences*, 106, 275-280.
- Markos, A., & Kokkinos, C. M. (2017). Development of a short form of the Greek Big Five Questionnaire for Children (GBFQ-C-SF): Validation among preadolescents. *Personality and Individual Differences*, 112, 12-17.
- Marsh, H. W., Ellis, L. A., Parada, R. H., Richards, G., & Heubeck, B. G. (2005). A short version of the Self Description Questionnaire II: operationalizing criteria for short-form evaluation with new applications of confirmatory factor analyses. *Psychological Assessment*, 17(1), 81.
- Mash, E. J., & Barkley, R. A. (2003). *Child Psychopathology* (2nd ed.). New York, NY: The Guilford Press.
- Mathieson, L. C., Murray-Close, D., Crick, N. R., Woods, K. E., Zimmer-Gembeck, M., Geiger, T. C., & Morales, J. R. (2011). Hostile intent attributions and relational aggression: The moderating roles of emotional sensitivity, gender, and victimization. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 39(7), 977.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of personality and social psychology*, 52(1), 81.

- Measelle, J. R., John, O. P., Ablow, J. C., Cowan, P. A., & Cowan, C. P. (2005). Can children provide coherent, stable, and valid self-reports on the big five dimensions? A longitudinal study from ages 5 to 7. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*(1), 90.
- Meier, B. P., Robinson, M. D., & Wilkowski, B. M. (2006). Turning the other cheek: Agreeableness and the regulation of aggression-related primes. *Psychological Science, 17*(2), 136-142.
- Mervielde, I., Buyst, V., & De Fruyt, F. (1995). The validity of the Big-Five as a model for teachers' ratings of individual differences among children aged 4–12 years. *Personality and Individual Differences, 18*(4), 525-534.
- Miller, J. D., Lynam, D. R., & Jones, S. (2008). Externalizing behavior through the lens of the five-factor model: A focus on agreeableness and conscientiousness. *Journal of Personality Assessment, 90*(2), 158-164.
- Miller, J. D., Zeichner, A., & Wilson, L. F. (2012). Personality correlates of aggression: evidence from measures of the five-factor model, UPPS model of impulsivity, and BIS/BAS. *Journal of Interpersonal Violence, 27*(14), 2903-2919.
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... & Sears, M. R. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences, 108*(7), 2693-2698.
- Morizot, J. (2014). Construct validity of adolescents' self-reported big five personality traits: Importance of conceptual breadth and initial validation of a short measure. *Assessment, 21*(5), 580-606.
- Muris, P., Meesters, C., & Dideren, R. (2005). Psychometric properties of the Big Five Questionnaire for Children (BFQ-C) in a Dutch sample of young adolescents. *Personality and individual differences, 38*(8), 1757-1769.
- Murray-Close, D., Ostrov, J. M., Nelson, D. A., Crick, N. R., & Coccaro, E. F. (2010). Proactive, reactive, and romantic relational aggression in adulthood: Measurement, predictive validity, gender differences, and association with intermittent explosive disorder. *Journal of Psychiatric Research, 44*(6), 393-404.
- Myers, M. G., MacPherson, L., McCarthy, D. M., & Brown, S. A. (2003). Constructing a short form of the Smoking Consequences Questionnaire with adolescents and young adults. *Psychological assessment, 15*(2), 163.
- Naragon-Gainey, K., & Simms, L. J. (2017). Three-way interaction of neuroticism, extraversion, and conscientiousness in the internalizing disorders: Evidence of disorder specificity in a psychiatric sample. *Journal of research in personality, 70*, 16-26.
- Naragon-Gainey, K., & Simms, L. J. (2017). Three-way interaction of neuroticism, extraversion, and conscientiousness in the internalizing disorders: Evidence of disorder specificity in a psychiatric sample. *Journal of research in personality, 70*, 16-26.
- Nave, C. S., Edmonds, G. W., Hampson, S. E., Murzyn, T., & Sauerberger, K. S. (2017). From elementary school to midlife: Childhood personality

- predicts behavior during cognitive testing over four decades later. *Journal of research in personality*, 67, 183-189.
- Nelson, J. A., & Perry, N. B. (2015). Emotional reactivity, self-control and children's hostile attributions over middle childhood. *Cognition and Emotion*, 29(4), 592-603.
- Nigg, J. T., John, O. P., Blaskey, L. G., Huang-Pollock, C. L., Willcutt, E. G., Hinshaw, S. P., & Pennington, B. (2002). Big five dimensions and ADHD symptoms: links between personality traits and clinical symptoms. *Journal of personality and social psychology*, 83(2), 451.
- Ode, S., Robinson, M. D., & Wilkowski, B. M. (2008). Can one's temper be cooled? A role for agreeableness in moderating neuroticism's influence on anger and aggression. *Journal of Research in Personality*, 42, 295-311
- Olweus, D. (1979). Stability of aggressive reaction patterns in males: a review. *Psychological bulletin*, 86(4), 852.
- Ortet, G., Ibáñez, M. I., Moya, J., Villa, H., Viruela, A., & Mezquita, L. (2012). Assessing the five factors of personality in adolescents: The junior version of the Spanish NEO-PI-R. *Assessment*, 19(1), 114-130.
- Ortet, G., Ibáñez, M. I., Moya, J., Villa, H., Viruela, A., & Mezquita, L. (2012). Assessing the five factors of personality in adolescents: The junior version of the Spanish NEO-PI-R. *Assessment*, 19(1), 114-130.
- Roweton, W. E. (1995). Kagan, J. (1994). Galen's prophecy: Temperament in human nature. New York: Basic Books, 376 pp., \$27.00. *Psychology in the Schools*, 32(4), 332-334.
- Rubin, K. H., Coplan, R. J., Fox, N. A., & Calkins, S. D. (1995). Emotionality, emotion regulation, and preschoolers' social adaptation. *Development and Psychopathology*, 7(1), 49-62.
- Scholte, R. H., van Lieshout, C. F., de Wit, C. A., & van Aken, M. A. (2005). Adolescent personality types and subtypes and their psychosocial adjustment. *Merrill-Palmer Quarterly (1982-)*, 258-286.
- Shiner, R. L., & DeYoung, C. G. (2013). 6 CHAPTER The Structure of Temperament and Personality Traits: A Developmental. *The Oxford handbook of developmental psychology, Vol. 2: Self and other*, 2, 113.
- Shiner, R., & Caspi, A. (2003). Personality differences in childhood and adolescence: Measurement, development, and consequences. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 44(1), 2-32.
- Soto, C. J., John, O. P., Gosling, S. D., & Potter, J. (2008). The developmental psychometrics of big five self-reports: Acquiescence, factor structure, coherence, and differentiation from ages 10 to 20. *Journal of personality and social psychology*, 94(4), 718.
- Tackett, J. L. (2006). Evaluating models of the personality-psychopathology relationship in children and adolescents. *Clinical Psychology Review*, 26(5), 584-599.
- Tackett, J. L., Slobodskaya, H. R., Mar, R. A., Deal, J., Halverson Jr, C. F., Baker, S. R., ... & Besevegis, E. (2012). The hierarchical structure of childhood personality in five countries: Continuity from early childhood to early adolescence. *Journal of Personality*, 80(4), 847-879.

- Tackett, J. L., Slobodskaya, H. R., Mar, R. A., Deal, J., Halverson Jr, C. F., Baker, S. R., ... & Besevegis, E. (2012). The hierarchical structure of childhood personality in five countries: Continuity from early childhood to early adolescence. *Journal of Personality*, 80(4), 847-879.
- Vagos, P., Rijo, D., Santos, I. M., & Marsee, M. A. (2014). Forms and functions of aggression in adolescents: Validation of the Portuguese version of the Peer Conflict Scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 36(4), 570-579.
- Wang, J. M., Hartl, A. C., Laursen, B., & Rubin, K. H. (2017). The high costs of low agreeableness: Low agreeableness exacerbates interpersonal consequences of rejection sensitivity in US and Chinese adolescents. *Journal of Research in Personality*, 67, 36-43.
- Watson, D. (2005). Rethinking the mood and anxiety disorders: a quantitative hierarchical model for DSM-V. *Journal of abnormal psychology*, 114(4), 522.
- Watson, D., & Naragon-Gainey, K. (2014). Personality, emotions, and the emotional disorders. *Clinical Psychological Science*, 2(4), 422-442.
- Werry, J. S. (2001). Pharmacological Treatments of Autism, Attention Deficit Hyperactivity Disorder, Oppositional Defiant Disorder, and Depression in Children and Youth-Commentary. *Journal of clinical child psychology*, 30(1), 110-113.
- Wilkowski, B. M., Robinson, M. D., & Meier, B. P. (2006). Agreeableness and the prolonged spatial processing of antisocial and prosocial information. *Journal of Research in Personality*, 40(6), 1152-1168.
- Zahn-Waxler, C., Shirtcliff, E. A., & Marceau, K. (2008). Disorders of childhood and adolescence: Gender and psychopathology. *Annu. Rev. Clin. Psychol.*, 4, 275-303.
- Zuffianò, A., Alessandri, G., Gerbino, M., Kanacri, B. P. L., Di Giunta, L., Milioni, M., & Caprara, G. V. (2013). Academic achievement: The unique contribution of self-efficacy beliefs in self-regulated learning beyond intelligence, personality traits, and self-esteem. *Learning and Individual Differences*, 23, 158-162.